

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

DĚTSKÁ SKUPINA ŠKOLKA NA HRÁZI

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE

Bobříci na hrázi

POJĎTE S NÁMI VSTRŽÍC PŘÍRODĚ!

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název: Školka na hrázi

Druh zařízení: Dětská skupina zřizovaná dle Zákona 247/2014 Sb.

Adresa: Na Hrázi 697, Poděbrady III

Telefon: 774 65 00 94

Web: www.skolkanahrazi.cz

E-mail: info@skolkanahrazi.cz

Zřizovatel: Prostor plus o.p.s., Na Pustině 1068, 280 02, Kolín 2

IČ: 265 94 633

Bankovní účet: 433442349/0800

Kapacita: 12 dětí

Provoz: 7:45 – 16:15 hod.

Odpovědná osoba: Ing. Marcela Hyková, 604 342 671, marcela.hykova@prostor-plus.cz

Den započetí poskytování péče o dítě: 4. 4. 2018

II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1. Zázemí

Pod střechou

Naše vnitřní zázemí tvoří třída, šatna, záchodky se sprchou, kuchyňka a malý sklad na pomůcky a hry. Ve třídě jsou stoly pro stolování i tvoření, koberec, odpočinkový koutek s polštáři. Místnost je esteticky a citlivě vyzdobena (jemná originální výmalba s přírodními motivy, sítě na zavěšení dětských výkresů, police na didaktický materiál, velká tabule...). Jsme vybaveni výtvarnými potřebami, tvořivým materiálem, knihami pohádek a atlasy pro určování živé i neživé přírody, stavebnicemi a pomůckami pro rozvoj jemné i hrubé motoriky a konstruktivního myšlení. Klasických hraček máme poskromnu – chceme podpořit v dětech jejich tvořivost a nápaditost. Ke hře, tvoření i výzdobě upřednostňujeme přírodní materiály. Děti mají možnost si v rámci daných pravidel samy zvolit pomůcky a hry, kterým se chtějí věnovat. Vedeme děti k samostatnosti – oblékání, hygiena, péče o společný prostor, pomoc při drobných úklidových činnostech ve třídě i venku. Společně s dětmi třídíme odpad, a podporujeme tak jejich vědomí zodpovědnosti za blízké okolí a čisté životní prostředí.

Venkovní okolí

Zázemí dětské skupiny Školka na hrázi se nachází v blízkosti spousty probádaných i neprobádaných míst. Některá místa my průvodci dobře známe, jiná místa ještě neznáme a těšíme se na jejich prozkoumávání s dětmi. Z dětské skupiny můžeme zamířit cestičkou přes koleje do Bažantnice a jejího okolí. Naopak na druhou stranu se nám otevírá spousta zajímavých míst – stezka podél Labe, okolí kolem vodárny, Skupice a její naučná stezka, Čábelna a lesopark kolem.... Nebo i Záchraná stanice Huslík, se kterou máme velmi dobré vztahy. Těšíme se na vytvoření "lesního domečku" společně s dětmi, kam se budeme rádi

vracet.

K odpolednímu pobytu venku slouží okolí kolem dětské skupiny, kde nás rodiče mohou lehce najít. Kvitujeme venkovní prostory za budovou dětské skupiny, kde i v těch největších vedrech je příjemný stín a děti zde rády tráví odpolední čas.

2. Naše koncepce výchovy

Naš Plán výchovy a péče je dokumentem, který slouží k bližšímu nahlédnutí koncepce naší práce s dětmi. Přirozeně se vyvíjí spolu s námi a našimi zkušenostmi. Pravidelně je editován a aktualizován týmem průvodců. Hlavní cíle, hodnoty a filosofie však zůstávají neměnné.

2.1. Obecně, ale od srdce

Každé dítě je jedinečná osobnost a pro svůj zdravý a všestranný vývoj si zaslouží individuální přístup v péči a výchově. V naší dětské skupině máme k dětem osobní vztah, inspirujeme se filozofií výchovného stylu „respektovat a být respektován“, lesní předškolní pedagogikou, přístupem Marie Montessori a jinými ověřenými pedagogickými směry, ve kterých se jednotliví průvodci průběžně vzdělávají.

Naší vizí je zajistit dětem zdravý a harmonický rozvoj na úrovni tělesné, duševní, rozumové i emoční. Věříme, že každý jsme unikátní bytost, máme si navzájem co nabídnout a co se jeden od druhého naučit. Rozmanitost skupiny je tak velkým darem a přínosem pro všechny – pro děti, průvodce i rodiče.

Přejeme si v DS Školka na hrázi vytvořit bezpečné a zároveň stimulující prostředí, které dává dětem prostor růst a rozvíjet se. Věříme, že zážitky z naší DS Školka na hrázi děti pozitivně ovlivní a povedou jejich vývoj zdravým a šťastným směrem. Máme privilegium být s nimi v „základním táboře“ na jejich celoživotní vzdělávací expedici: být jejich průvodci pro nás znamená při nich stát, motivovat je a inspirovat je pro jejich další životní kroky. Přejeme si, aby s odstupem času zpětně viděli čas strávený v DS Školka na hrázi jako šťastný a hodnotný.

2.2. Cesty k naplnění cílů vzdělávacího procesu

Díky častému pobytu v přírodě si děti utváří pozitivní vztah ke svému okolí, ke všemu živému. Mají možnost bezprostředně vnímat přechody čtyř ročních období a změny, které přinášejí. A tak se přirozeně učí porozumět koloběhu života a jeho kontinuitě (klubání – narození – růst a zrání – plodnost – stárnutí – smrt) a cyklicitě života v přírodě (začátek – konec – začátek).

Přirozený pohyb v přírodě nabízí pevný základ pro zdravý styl života – rozvíjí tělesnou i duševní odolnost dětí, posiluje jejich imunitu, napomáhá jim poznat své hranice a nalézt odvahu k jejich posunutí. Průvodci se snaží vytvořit nesoutěživé prostředí, kde každé z dětí zažije v některých oblastech pocit úspěchu.

Ze zkušenosti víme, že pobyt venku (téměř) za jakéhokoliv počasí nebývá pro děti překážkou, pokud jsou dobře připraveny a vybaveny (funkční oblečení, metoda „cibulového“ vrstvení, odpočatost, posilněnost) a svým okolím podporovány. Průvodce je dítěti příkladem, pohodový pocit z pobytu venku se pak přenáší i na děti.

Různorodost terénu dětem nabízí nesčetné možnosti k prozkoumávání, objevování, hrám a tvoření. Díky pravidelnému pobytu v jedné lokalitě pomáháme dětem budovat zdravý a pozitivní vztah ke svému přírodnímu okolí, a stavíme tak základ pro zodpovědný vztah k celému životnímu prostředí.

S dětmi trávíme venku denně minimálně 2 hodiny (procházka k řece, zkoumání lesa...), svačíme pod širým nebem, tvoříme z nalezených přírodních materiálů...

3. Koloběh roku a rytmus dne

3.1 Koloběh roku

Při tvorbě programu vycházíme přirozeně z koloběhu života v přírodě, následujeme některé lidové tradice, slavnosti a významné události v kalendáři. Některé slavnosti prožíváme společně s rodiči a veřejností, jiné se odehrávají pouze v rámci naší skupiny.

3.1.1. Celoroční plán

Na každý týden máme připravené jiné téma. S dětmi se jednotlivým tématům věnujeme při běžných denních činnostech, jako je například ranní kruh, nebo při aktivitách přímo zaměřených na dané téma, což může být například hra či tvoření. Činnosti mohou být doplňovány, obohacovány o prožitky dětí, nahodilé situace, řešení problémů a vyjadřování vlastního názoru.

V tabulce níže je rozdělení témat na celý rok, které se podle potřeby a situace mohou měnit. Jejich obsah, stejně jako v životě, se prolíná, postupuje, vzájemně se podmiňuje. Je dán prostor pro aktuální a nahodilé situace. Jde především o přirozený proces, kdy spontánní činnost se střídá se záměrným učením.

JÁ POZNÁVÁM TEBE, TY POZNÁVÁŠ MĚ	ČARUJEME S PODZIMEM	SPOLEČNĚ VE VÁNOČNÍM ČASE	JÁ A TY ZA SNĚHOVÝMI STOPAMI
ZÁŘÍ	ŘÍJEN – LISTOPAD	PROSINEC	LEDEN – ÚNOR
Vzpomínka na prázdniny	Ovoce a zelenina	Barbora a Lucie	Tři králové
Já a moji kamarádi	Listy a plody	Mikulášská tradice	Příroda v zimě
Společná pravidla	Podzimní příroda (změny v přírodě)	Advent	Sníh a led
Prostory dětské skupiny	Povídání o stromu	Vánoční zvyky, tradice	Lidské tělo
Plus dětmi vybraná témata	Draci	Pečení a zdobení cukroví	U zubaře
	Jak zimují rostliny	Plus dětmi vybraná témata	Hygiena
	Migrace ptáků		Masopustní tradice
	Oblékání a otužování		My jsme malí muzikanti
	Zdraví a nemoci		Plus dětmi vybraná témata
RUKU V RUCE JARNÍ PŘÍRODOU	PŘÁTELSKÝ SVĚT DĚTÍ A DOSPĚLÝCH	PŘÁTELSKÝ SVĚT DĚTÍ A DOSPĚLÝCH	LETNÍ ŠKOLKA NA HRÁZI
BŘEZEN – DUBEN	KVĚTEN – ČERVEN	KVĚTEN - ČERVEN	ČERVENEC - SRPEN
Zvířata k užitku	Den matek, Den otců	Den matek, Den otců	Dobrodružství s indiány
Domácí mazlíčci	Den a noc	Den a noc	Letní sportování
Květy, stromy a keře	Vesmír	Vesmír	Ve světě kouzel a čar
Zahradničení	Světadíly	Světadíly	Máš všech 5 pohromadě
Velikonoční svátky	Moře	Moře	Svět vody
Jaro v přírodě	Země, voda, vzduch	Země, voda, vzduch	Piráti
Kniha, druhý nejlepší přítel člověka	Cestování, Svět	Cestování, Svět	Dinosauři
Země má svátek	Dopravní prostředky známé i neznámé	Dopravní prostředky známé i neznámé	Plus dětmi vybraná témata
Čarodějnice	Kdo nám v nouzi pomůže?	Kdo nám v nouzi pomůže?	
Plus dětmi vybraná témata	Mezinárodní den dětí	Mezinárodní den dětí	

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Během roku připravujeme pro děti, rodiče a příznivce DS Školka na hrázi různé akce:

Organizujeme společná i individuální setkání, tvoření rodičů s dětmi. Rodiče jsou pravidelně informováni o dění v dětské skupině. Využíváme k tomu především facebookové stránky DS Školka na hrázi, nástěnky, individuální rozhovory, třídní schůzky, fotodokumentaci, e-mailů.

Mezi největší a nejoblíbenější akce už pár let patří: **Uspávání broučků**, kdy pozveme do Školky na hrázi i rodiče a společně s dětmi broučky za pomoci básniček a písniček uspíme. Dále **Vynášení Morany** a **Čarodějnické odpoledne** pro všechny.

Kvartálně navštěvujeme babičky a dědečky v domově seniorů. Setkání podporující vztahy mezi dětmi a seniory je velkým přínosem pro obě strany.

Další aktivity: pravidelné návštěvy místního psiho útulku, Záchraná stanice Huslík, protažení těl v tělocvičně, návštěva knihovny, divadelní představení atd. Přes zimu absolvujeme 10 lekcí v bazénu, které děti milují. A samozřejmě nechybí spousty výletů po okolí, jak vlakem, autobusem či pěšky.

O aktuálním programu a plánu aktivit informujeme rodiče každý měsíc pomocí emailu.

4. Rytmus dne

V běžných dnech se snažíme dodržovat následující rytmus dne. Zároveň ho v některých případech přizpůsobujeme aktuálnímu programu (návštěvy divadla, výlety, plavání, speciální dny...)

07:45 – 08:30 - ranní příchod dětí

V průběhu ranního scházení probíhá volná hra již příchozích dětí. Děti si většinou kreslí, pracují s didaktickými pomůckami, prohlížejí si knížky, povídají si nebo se zapojují do příprav či rovnou tvorbu tematických činností na daný den. Rodiče a průvodci si předávají důležité informace.

08:30 – 08:45 - ranní kruh, společná aktivita

V ranním kruhu se všichni pozdravíme a přivítáme se. Pak následuje komunitní kruh, ve kterém mohou všichni říci, jak se dnes mají, co zažili, co je trápí nebo těší a chtějí to sdělit ostatním. Průvodce kromě jiného říká, jaké máme téma na daný den a když se děje něco významného, povídá o tom dětem.

09:00 – 09:30 - hygiena, dopolední svačina

Následuje svačina, kterou si děti nosí z domova. Pití si děti nosí ve vlastní lahvi. V případě potřeby je pití doplňováno průvodcem. Svačíme dle počasí venku nebo uvnitř.

09:30 – 11:30 - pobyt s dětmi v přírodě

Do lesa s dětmi vyrazíme téměř denně za každého počasí. Před odchodem se většinou společně domlouváme, kam vyrazíme (Vodárna, Bažantnice, k tenisu, atd.). Na cílovém místě pak probíhá organizovaná činnost nebo volná hra dětí, vždy podle nálady a atmosféry skupiny.

Výjimečně máme naplánovaný jiný program, o kterém jsou rodiče včas informováni. (Například pravidelné měsíční návštěvy domova seniorů, návštěvy divadla, knihovny, jiné výlety po okolí). V případě extrémně nepřízně počasí, teploty pod minus 10 stupňů, či jiných nepředvídatelných výjimečných situacích zůstáváme v zázemí DS Školka na hrázi.

11:30 - 12:15 - příchod do dětské skupiny, hygiena, společný oběd, příprava na odpočinek

Před obědem si společně zpíváme a recitujeme básničky. Následuje společný oběd. Snažíme se dětem vybudovat pozitivní přístup k zdravé stravě, podporujeme je v ochutnání všech chodů, nicméně je do jídla nenutíme. Děti se při jídle a pití zčásti obsluhují samy (příprava na stolování, nalévání nápojů, odnášení nádobí, atp.)

12:15 – 14:15 - odpočinek

V průběhu odpočinku se dětem přečte vždy alespoň jedna pohádka (je to na individuálním posouzení konkrétní situace). Děti nenutíme spát, ale každý alespoň půl hodiny odpočívá (tzn. - leží v klidu na své matraci). Po této době si může ten, kdo neusnul, v klidu prohlížet knížky nebo nabízíme jiný klidový program, který neruší ostatní.

S dětmi nad 5 let se věnujeme předškoláckým aktivitám, které cíleně rozvíjí široké spektrum potřebných předškoláckých dovedností.

14:15 – 14:45 - hygiena, odpolední svačina

Následuje svačina, kterou si děti nosí z domu. Pití je v případě potřeby doplňováno průvodcem.

14:45 – 16:15 - odpolední program

Odpoledne zůstáváme v blízkosti DS Školka na hrázi. Program přizpůsobujeme aktuálním potřebám a náladě. Často trávíme s dětmi čas venku v okolí dětské skupiny, kde je nesčetně možností, jak trávit odpolední čas. Například naproti dětské skupině, kde je fotbalové hřiště a velký prostor na pohybové a imaginární hry.

III. JAK TO U NÁS CHODÍ

1. Průvodci v naší dětské skupině

Děti vedou průběhem dne dva průvodci splňující zákonné požadavky na osoby vykonávající péči o děti v dětské skupině s podporou pracovníků na zkrácené úvazky a dobrovolníků, opět splňujících zákonné požadavky na vzdělání. Snažíme se v týmu dětské skupiny vyvážit zastoupení obou pohlaví, aby prostředí bylo co nejpřirozenější a děti z něj mohly čerpat dobré zkušenosti a příklady pro život. Průvodci pracují pod supervizí, jsou podporováni v osobním seberozvoji a vedeni ke kontinuálnímu rozšiřování znalostí a zkušeností v oblasti předškolní pedagogiky, lesní pedagogiky a respektujícího vzdělávacího přístupu. Pomocí stáží, seminářů a kurzů se inspirují a profesně i lidsky vyvíjejí. Svoji roli vnímají jako průvodci dětí světem, přírodou a mezilidskými vztahy.

2. Pravidla ve třídě a venku

Nezbytnou součástí provozu DS Školka na hrázi jsou jasně stanovená pravidla, která vymezují vztahy mezi dětmi, průvodci a rodiči. Tým průvodců je definuje společně s dětmi a rodiči se záměrem vytvořit bezpečné prostředí a vřelou atmosféru. Veškerá pravidla jsou k nahlédnutí v DS Školka na hrázi.

IV. ROZVOJ DĚTÍ VE ŠKOLCE

Děti jsou během celé docházky do dětské skupiny přirozeně vedeny k **samostatnosti** v sebeobsluze i rozhodování a k **zodpovědnosti** za své chování, pocity i věci. Velký důraz klademe na správné rozvíjení sociálních vztahů jak mezi dětmi, tak i ve vztahu dítě – dospělý. Klíčová je pro nás vzájemná komunikace, sdělování svých pocitů a potřeb, schopnost vyslechnout druhého a **respektovat** jeho potřeby.

Hrubou a jemnou motoriku děti trénují každodenně při běžných i speciálních činnostech. Pohyb v přírodě, v nerovném terénu, překonávání překážek, manipulace s předměty běžné denní potřeby, účast na činnostech každodenního chodu dětské skupiny – to vše dostatečně a nenuceně děti připravuje na vstup do reálného světa, ve kterém se pak pohybují sebevědoměji a s vědomím vlastních schopností.

Do denního režimu zařazujeme i speciální aktivity, které cíleně rozvíjejí široké spektrum potřebných dovedností, jako jsou např.:

Grafomotorika, jemná motorika, pravolevá orientace – děti se učí uvolňovat jemné svaly ruky (zápěstí, prstů), jsou vedeny ke správnému držení psacího náčiní, k účelnému grafickému projevu (psaní, kreslení), koordinaci oka – ruky (různé druhy manipulace s předměty: navlékání, přesívání, trhání, stříhání, skládání, přebírání aj.), procvičují pravolevou orientaci v prostoru, na ploše, v sešitu apod.

Dovednosti řečové, komunikační – děti jsou podporovány ve vyjadřování vlastních myšlenek, ve sdělování pocitů, v popisu zážitků a zkušeností s danými jevy, stejně tak jsou vedeny ke schopnosti naslouchat a vést

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

smysluplný dialog. Seznamují se s návyky správného dýchání a zdravého tvoření lidského hlasu a řeči pomocí technik dramatické výchovy.

Jazyková příprava, **smyslové vnímání, tvořivost, paměť** – formou hry jsou u dětí podporovány sluchová analýza a syntéza (rozklad slova na hlásky, slabiky, složení slov), vyjadřování myšlenek pomocí znakových systémů (číslice, písmena, piktogramy), trénování paměti (říkadla, básničky, písničky, převyprávění pohádky), průběžně se rozšiřuje slovní zásoba.

Předmatematické představy – je rozvíjeno názorné myšlení a následný přechod ke konkrétním logickým operacím (zobrazení geometrických tvarů a číselné posloupnosti, početní operace, „psaní“ číslic, třídění aj.). Je využívána metoda pokus – omyl, zobecňování, nacházení vlastních argumentů, osvojení si základního matematického jazyka (přiměřeně věku).

V. PLÁNOVÁNÍ

1. Péče o dítě

Výchozím dokumentem plánování je Plán výchovy a péče. Péče o děti vychází z plánů činností podle jednotlivých ročních období. Měsíční přehled plánovaných aktivit DS Školka na hrázi rodičům pravidelně zasíláme emailem. Seznámení s plánem probíhá v rámci organizační schůzky pro rodiče na začátku školního roku.

2. Plán rozvoje a vzdělávání průvodců

Každý nový průvodce projde tříměsíčním zaškolováním, které se řídí zaváděcím plánem sestaveným vedoucím DS Školka na hrázi. V rámci zavádění nový průvodce získá přehled praktických a teoretických znalostí, potřebných k fungování v dětské skupině Školka na hrázi.

Všichni průvodci se dále vzdělávají v oblastech inovativního vzdělávání a lesní pedagogiky, samostudiem, stážemi v inspirativních zařízeních, vzdělávacími a prožitkovými semináři, či dlouhodobými kurzy. Snažíme se, aby se vždy alespoň jeden průvodce v týmu zaměřil na prohloubení znalostí Montessori přístupu a další na rozvoj předškolních dovedností.

Průvodci rozvíjí oblasti svých přirozených zájmů a silných stránek tak, aby mohly být přínosem pro kolektiv DS Školka na hrázi (např. výtvarné činnosti, pohybové aktivity, jóga, hudba, tanec, skauting, vaření, věda, příroda...)

Plán rozvoje a vzdělávání průvodců tvoří každý pracovník se svým přímým nadřízeným jednou za půl roku.

3. Plán porad a supervizí

Organizačně provozní témata řeší tým průvodců se svým vedoucím na pravidelných poradách, jednou měsíčně. Supervize týmu probíhá jednou za 4–6 týdnů.

VI. HODNOCENÍ

Systém hodnocení naší práce má dvě roviny, jedna se zaměřuje na individuální pokroky dětí a druhá hodnotí vlastní práci průvodců.

1. Hodnocení péče o dítě:

- Každodenní zpětná vazba týkající se konkrétního dne (průvodce – rodič – dítě)
- Pololetní individuální zhodnocení formou setkání průvodce – rodič ve vypsáném termínu konzultací

Pololetní a závěrečné ohlédnutí si klade za cíl sledování naplňování potřeb dětí. Inspirací pro závěry jsou průvodcům pravidelné porady a supervize a denní záznamy z péče o dítě vedené formou deníku. Zamýšlíme se nad tím, co dětem prospívá, co je baví a posiluje, v čem vynikají a na co je třeba se více zaměřit. Tato pozorování nám pomáhají k dětem hledat cestu.

2. Hodnocení práce průvodců:

- Každodenní zpětná vazba od rodičů a od dětí
- Roční zhodnocení formou dotazníku na konci školního roku
- Hodnocení práce průvodců vychází ze systému hodnocení Prostor plus o.p.s.
- Pravidelné supervize celého týmu
- Pravidelné porady pracovníků se svými přímými nadřízenými

Vypracoval tým DS Školka na hrázi, platný od září 2020